

Tənəzzüldən tərəqqiyə doğru

Xalqımızın böyük oğlu, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışının ildönümü günü yaxınlaşır. 9 iyun günü heç bir siyasi iddia olmadan Heydər Əliyev Naxçıvandan xalqın çağırışı ilə Bakıya gəldi.

Çox da uzaq keçmiş deyil, 1993-cü ilin may-iyun aylarında Azərbaycan öz tarixinin ən ağır günlərini yaşayırdı. Azərbaycan vətəndaş müharibəsi təhlükəsi ilə üz-üzə qalmışdı. Erməni quldurlarının elan olunmamış hərbi təcavüzünə məruz qalan respublikamızın daxilində qardaş qırğınının baş verməsi, vətəndaş müharibəsinə zəmin yaranması, ayrı-ayrı bölgələrdə--şimalda, qərbdə və cənubda separatçılıq və parçalanma meyillərinin baş qaldırması və bundan istifadə edən xarici qüvvələrin Azərbaycan ərazilərini vilayətlərə, bölgələrə parçalayaraq, dövlət kimi varlığına birləşməlik son qoyulması planı tam gücü işə salınmışdı. Məhz bu zaman özünün zəifliyini hiss edən respublika rəhbərliyi xalqın təkidli tələbi ilə siyasi, iqtisadi və ərazi cəhətdən blokada altına alınmış Naxçıvanda yaşayan Heydər Əliyevi Bakıya dəvət etməyə məcbur oldu.

Beləliklə, dünya miqyaslı böyük siyasi xadim Azərbaycanda hakimiyyət başına gəldi. Qayıdışın ilk günlərindən artıq ölkədə yeni bir ab-hava, ilk növbədə milli barışıq və vətəndaş həmrəyliyinin bərqə-

rar olacağına inam yaranmışdı. Belə də oldu. Cəmi bir neçə həftədən sonra artıq vətəndaş müharibəsi və milli azlıqlara parçalanma təhlükəsi kabus kimi tamamilə çəkilib getmişdi. İndi o tarixi hadisələrdən və qayıdışdan 22 il keçəndən sonra, 15 iyun gününün Azərbaycan tarixində nə

daş müharibəsi, qardaş qırğınının, milli azlıqlara parçalanmadan, səfalətdən, yəni hansısa xarici qüvvələrin boyunduruğu altına girməkdən və s. bu cür arzuolunmaz tələtdən qurtularaq, tarixi inkişafını tamamilə yeni, işıqlı və perspektivli gələcəyə istiqamətləndirdi.

bəxş etdi. Bu sırada ilk öncə, Azərbaycan Respublikasının dünya birliyi dövlətləri sırasına özünə layiqli yer tutması, müasir dünyanın nəhəng dövlətləri ilə bir sırada dayanmasını qeyd etmək yerinə düşər. Milli Qurtuluşdan cəmi bir neçə il sonra artıq Azərbaycan Respublikası beynəlxalq

qədər əhəmiyyətli və dəyərli olduğunu bir daha dərk edirik, Milli Qurtuluşun bəhrəsini görürük. Tez-tez sual olunur, Azərbaycan dövləti və xalqı nədən qurtuldu?

Əlbəttə, bu sualın cavabını Azərbaycanın o vaxtkı və bugünkü taleyini yaşayanlar, görənler özləri üçün çoxdan dərk etmişlər. Ancaq bir daha xatırlatmaq bəlkə də yerinə düşər.

Yuxarıda bu sualın cavabı qismən verilib. Azərbaycan dövləti məhv olmaq, siyasi xəritədən silinmək təhlükəsindən, Azərbaycan xalqı vətən-

Milli Qurtuluş Günü Azərbaycan dövlətinə və xalqına nə verdi? Əslində yuxarıda sadalananlar, yəni, fəlakətlərdən və məhv olmaq təhlükəsindən qurtulmaq şansı öz-özülüyündə Azərbaycan dövlətinin və xalqının qazandıqlarıdır.

Lakin Qurtuluşun əhəmiyyətini və mahiyyətini tam dərk etmək və görmək üçün bundan başqa xeyli amilləri də sadalamaq olar. Milli Qurtuluş gənc, müstəqil Azərbaycan respublikasına, analoji hallarda, digər dövlətlərin onilliklərlə boyu qazana bilmədiyi imkanları qısa bir müddət ərzində

aləmdə öz çəkisi, yeri və mövqeyi olan dövlətlər sırasına tanıdı.

15 iyun 1993-cü ildən sonrakı inkişafı, həmçinin ölkənin iqtisadi həyatında baş vermiş bir sıra əlamətdar hadisələri qısaca xarakterizə etmək olar. 20 sentyabr 1994-cü ildə dünyanın nəhəng neft şirkətlərinin iştirakı ilə "Əsrin müqaviləsi" imzalandı. XX əsrdə sərmayə qoyuluşu, coğrafiyası və iqtisadi potensialı, mənfəətinə görə belə bir transmilli layihə olmamışdır. Bu, yalnız Ulu Yaradanın Azərbaycana bəxş etdiyi təbii sərvət-

lər və müdrik, dahi siyasi lider Heydər Əliyevin hesabına gerçəkləşən bir layihədir. Məhz "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasından sonra Azərbaycana, Bakıya xarici ölkələrdən investisiya axını başladı və bugünədək bu proses davam edir.

Ümumiyyətlə, qeyd etdiyimiz kimi, 1993-94-cü illərdən başlayaraq, Azərbaycan iqtisadiyyatında tam liberallaşma həyata keçirilmiş, milli valyutanın-manatın kursu sərbəstləşdirilmiş, xarici ticarətdə inhisarçılıq ləğv edilmiş, azad rəqabət prinsipləri tətbiq olunmuş, geniş miqyaslı özəlləşdirmə həyata keçirilmişdir. İqtisadi geriləmənin dayandırılması və genişmiqyaslı iqtisadi proqramların, pul-kredit siyasətinin möhkəmləndirilməsi, bazar iqtisadiyyatının qanuni prinsiplər üzərində inkişaf etdirilməsi isə əsaslı şəkildə 1995-ci ildən başlamışdır.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu və bu gün möhtərəm Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilən dövlət quruculuğu və iqtisadi inkişaf strategiyası özünün parlaq bəhrəsini verməkdədir.

Bir sözlə, ölkədə iqtisadiyyat dinamik sürətlə inkişaf edir, sosial həyatın bütün sahələrində 22 il əvvəlki dövrə görə böyük dəyişiklik və yeniləşmə var. Bu gün Milli Qurtuluş Günü'nün 22-ci ildönümünü qeyd edərkən, hər bir azərbaycanlının qəlbi fərəh və qürur hissi ilə döyünür. İlk öncə Heydər Əliyevi yetirmiş xalqın nümayəndəsi olduğuna görə.

Bu gün 43 il bundan əvvəl, yeni 1972-ci il iyun ayının 5-də təsis edilib. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Baş Assambleyasının İsveçin paytaxtı Stokholm şəhərində keçirilən iclasında geniş şəkildə ətraf mühitin mühafizəsi məsələsi müzakirə edilmişdir. Bu yığıncaqda ətraf mühitin mühafizəsini nəzərə alan iştirakçılar hər il iyun ayının 5-də Ümumdünya Ətraf Mühitin Mühafizəsi Günü'nün qeyd olunmasına qərar qəbul etdilər. Həmin qərara əsasən 1973-cü ildən başlayaraq dünyanın əksər ölkələri 5-i iyun gününü yüksək səviyyədə qeyd etməyə başlamışdır.

Qəbul olunmuş qərarla məqsəd ictimaiyyətin diqqətini ətraf mühiti qorumaq və yaxşılaşdırmaq sahəsində mühüm əhəmiyyət kəsb edən tədbirlərin həyata keçirilməsinə yönəltməkdir. BMT-nin ətraf mühiti haqqında qəbul etdiyi proqramda göstərilir ki, hər bir insan özünün fəaliyyət prosesində təbiətlə və ətraf mühitlə təmasda olmalıdır. Bu

5 iyun—Ümumdünya Ətraf Mühiti Mühafizə Günüdür

Ətraf mühitin mühafizəsi tək-tək insanların işi deyil, ümumxalq işidir

baxımdan hər kəs istər məişətdə, istərsə də istirahət zamanı ətraf mühitin qorunmasına məsuliyyətlə yanaşmalıdır. İlk növbədə ətraf mühiti qorumaq vəzifəsi əmək fəaliyyəti nəticəsində təbiətdən istiadə edən və ətraf mühitə təsir edən hər bir şəxsin üzərinə düşür. Həyat fəaliyyəti ətraf mühitlə bağlı olan hər kəs bu sahədə mövcud qanunvericiliyin bütün tələblərinə əməl etməlidir.

Ümumdünya Ətraf Mühiti Mühafizə Günü Azərbaycanda da geniş qeyd olunur. Respublikamızda hər il iyunun 5-i ərəfəsində ətraf mühitin qorunması, təbiətdən, yeraltı sularından, mineral xammal ehtiyatlarından və yerüstü sərvətlərdən səmərəli istifadə edilməsi, onların bərpası və mühafizəsi məqsədilə

müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir. Ümumiyyətlə, ölkəmizdə ətraf mühitin mühafizəsinin hüquqi, iqtisadi və sosial əsasları «Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında» 1999-cu il 8 iyun tarixli Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilir.

Qeyd olunmalıdır ki, hər il Ümumdünya Ətraf Mühitin Mühafizəsi Günü ilə əlaqədar Azərbaycanda keçirilən ümumrespublika təşəbbüsünə rayonumuzun təbiətsevərləri də qoşulurlar. Onlar avtomobil yollarının ətrafında, park və xiyabanlarda salınmış yaşıllıqlara qulluq edir, bir sıra əraziləri məişət tullantılarından təmizləyirlər.

Ətraf mühitin mühafizəsində, yaşıllaşdırılmasında və davamlı inkişafında Qəbələ Meşə Mühafizəsi və Bərpası

idarəsinin kollektivinin rolu və əməyi də böyükdür. Bu kollektivin əməyi sayəsində meşələrin sahələri xeyli artmışdır. Onların qayğısı sayəsində rayonun ərazisində yüz minlərlə müxtəlif növ ağac ekilib, meşələr və meşə zolaqları salınmışdır.

Xatırlatmalıyam ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyev təbiəti ürəkdən sevirdi, onun vurğunu idi. Ulu öndər Azərbaycana rəhbərlik etdiyi iki dövr ərzində ətraf mühitin qorunmasına, ölkədə baş verən təbii fəlakətlərin törətdiyi fəsadların aradan qaldırılmasına xüsusi əhəmiyyət vermişdir. Heydər Əliyev bütün tədbirlərdə etdiyi çıxışlarında təbiətlə cəmiyyətin bir-birinə

olan qarşılıqlı təsirini düzgün dəyərləndirirdi. Müdrik şəxsiyyət Heydər Əliyev tədbirlərin birində demişdir: «Mən istəyirəm ki, hamınız təbiəti sevinlər olası» Heydər Əliyevin siyasətinin layiqli davamçısı İlham Əliyev respublika iqtisadiyyatının müxtəlif sahələri, o cümlədən ətraf mühitin mühafizəsi məqsədilə bir sıra sərəncam və fərmanlar imzalamış, qərarlar vermiş və bunların sayəsində xeyli genişmiqyaslı praktik işlər görülmüşdür. Bu sənədlər sırasında «Əhalinin ekoloji təhsili və maarifləndirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə əlaqədar ölkənin bəzi qanunvericilik aktlarına dəyişikliklər və əlavələr edilməsi barədə» Qanun da xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Bir sözlə, ətraf mühiti qorumaq və ona qayğı ilə yanaşmaq cəmiyyətin hər bir üzvünün mənəvi borcudur.

Səhifənin materiallarını çapa Aslan CƏLİLOV hazırlamışdır.